

Modulaatioryyppy

Musiikissa on kummallista tenhoa. Se tunkeutuu luihin ja ytimiin. Sävelet säätelevät keskushermostomme reaktioita. Musiikki, melkein mikä hyvänsä, saa ainakin minut lähelle euforista tilaa. Kunhan se ei vaan mölisisi liian kovaa.

Parasta musiikin kokeminen on tietenkin todellisessa konsertissa. Ja vielä hienommalta tuntuu, jos on etukäteen saanut käsiinsä esitettävien kappaleiden nuotit ja sanat. Silloin voi vaikka etsiä ennakolta modulaatiota.

Vaikka eipä se elävä konserttikaan aina takaa todellisuutta. Australiassa ollaan säättämässä lakia, joka kieltää päällelaulamisen eli play back:in konsertissa, jollei siitä ole etukäteen varoitettu. Monet poptähdet, Madonnakin kun vaan heiluttelee huuliaan ja pyörittelee peppuaan taustanauhan päälle. No, siinä vauhdissa onkin hankala laulaa.

Musiikkiin sisältyy runsaasti kikkoja. Monet ovat kuluneita kuin puujalkavitsit. Modulaatio on yksi hienoimmista keinoista elävöittää esitystä. Mutta on senkin käytössä saavutettu kuluneisuuden huippu. Nimittäin euroviisuissa.

Euroviisukappaleet, tietenkin hard rokkia lukuun ottamatta, ovat melko tylsää ja väkinäistä kolmisointumusiikkia. Tai ei oikeastaan sitäkään vaan enemmänkin aerobicin kaltaista jytävoimistelua. Mutta on siellä jotakin. On keksitty euroviisumodulaatio, englanniksi gear-up.

Modulaatiohan on yllättävä siirros kesken kappaleen sävellajista toiseen. Yksinkertaisimmillaan se merkitsee, että soitetaankin vaikkapa puoli sävelaskelta korkeammalta. Jos sattuu olemaan jonkinlainen kosketinsoitin kotona, voi soittaa ukkonnooa ensin normaalisti C-duurissa ja jatkaa sitten aloittamalla vaikka seuraavasta mustasta eli Cis:stä.

No, modulaatiota on monenlaisia. Oikeaa taidetta on se, miten vanhasta sävellajista uuteen hypätään. Eräs hienoimmista modulaatioista löytyy maailman toiseksi upeimmasta kansallislaulusta Fratelli d'Italia. Se kohta nostaa aina karvat pystyyn. Klassinen musiikki sitten onkin kauttaaltaan yhtä modulaatiota.

Helsingin seudulla eräs nuorten musiikkiammattilaisten joukko kerääntyy yhteen kuuntelemaan euroviisuja. Homman juju on, että on varattu runsaasti sopivaa juomaa ja jokaiselle lasi nenän eteen. Joka kerta kun viisukappaleen lopussa kvartti tai kvintti töksähtää, pitää ottaa ryyppy, modulaatioryyppy.

Euroviisujen tylsimmissä väännöissä saattaa lopun kertosaakeissa tulla kolme tai neljä modulaatiota. Voi kuvitella, että vastuullinen kuuntelija alkaa olla jo aika kaasussa ennen pisteiden jakelua.

Mutta on iskelmämusiikissa mukaviakin modulaatioita. Latvialainen Raimonds Pauls viritti miljoonan ruusunsa keskivaiheille salaperäisen väärinpäisen modulaation. Sik-siköhän tästä alakuloisesta kappaleesta tulikin niin suosittu.

Vaikka euroviisuihin onkin vielä rutosti aikaa, varataan välineet valmiiksi.

pajen